

СКЛАДАЮТЬ ЗАОЧНИКИ

Н ЕЩОДАВНО студенти шостого курсу заочного навчання українського відділення філологічного факультету склали іспит з наукового комунізму. І ось про те, як ці студенти засвоїли даний курс, розповів доцент Володимир Никифорович Романюк.

Він зазначив, що цього року іспит з наукового комунізму студенти склали значно краще, ніж в попередні. Цьому сприяла Постанова ЦК КПРС «Про заходи по дальшому розвитку суспільних наук і підвищенню їх ролі в комуністичному будівництві» і підготовка до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна.

Студенти показали добрі знання основ наукового комунізму, рішень Пленумів ЦК КПРС та ЦК КПУ, праць класиків марксизму-ленінізму. Відповідаючи свої знання вони пов'язували з нинішнім міжнародним становищем, практикою роботи в школі.

Студентка М. Хомик, вчителька з Криму, відповідаючи на запитання «Загальні закономірності будівництва комунізму», показала, в яких творах художньої літератури порушується дане питання і як письменники вирішують його. Її відповідь була ґрунтовною, глибокою. «Відмінно» одержала і студентка В. Катевич, яка добре відповідала не тільки на питання екзаменаційного квитка, але й на додаткові питання.

Відзначив Володимир Никифорович відмінні відповіді і М. Кизиревої, І. Григорюка та В. Лозинської.

Але є, на жаль, і незадовільні оцінки. Їх одержали Г. Манько, М. Семко і З. Бесідовська.

Незважаючи на ці прикрі випадки, доцент В. Н. Романюк відзначив, що відповіді студентів-заочників справили на нього приємне враження.

Ж ИВЕ на радянській землі чимало людей гаряче захоплених в свою професію. Вони натхненно з ентузіазмом трудяться, віддаючи справі всю свою енергію, всю силу свого розуму і серця.

Мені хочеться розповісти про одну таку людину — доцента Федора Львовича Гольдіна.

Студентами всі викладачі, напевне, ще з часів створення світу, поділяються на «добрих» і «сердитих». До «добрих» йдуть на іспит з впевненістю, що в заліковій книжці з'явиться позитивна оцінка. Їх, «добрих», швидко забувають після екзамену.

До числа «добрих» Федора Львовича Гольдіна не можна віднести. Він — суворий викладач. Але студенти його поважають. Вони знають, що у цієї суворої людини чуйне, добре серце — серце, що не бажає бути байдужим. Адже бути «добрим» педагогом, на мій погляд, значить бути байдужим.

Ні, комуніста Федора Львовича не назвеш байдужим. Все його цікавить і як виходить факультетська газета «Філолог» (зазначаю, що, редагуючи один час цю газету, він доклав чимало зусиль, щоб вона стала polemичною, гострою), і як обладнано кабінет з методики викладання літератури,

і як живуть студенти в гуртожитку — словом, до всього у нього є діло. І якщо звертаєшся до нього за порадою, за допомогою, знаєш, що звертаєшся до свого старшого чуйного товариша.

Не буду далеко ходити за прикладом. Минулого року, коли моя дипломна робота вже підходила до кінця, я серйозно захо-

класти всі справи і зайнятися лікуванням. Так, завдяки йому, я уникла не тільки операції, але й академічної відпустки, бо завершила дипломну роботу і успішно захистила її.

Студенти поважають Федора Львовича, люблять за твердість слова. Коли він щось пообіцяє — значить обов'язково виконає.

Поважають його і за вміння викласти матеріал так, що його лекції завжди слухаються з задоволенням. Інколи навіть дивуєшся, як це йому вдається так інтересно викласти дидактичну і загалом то суху науку — методику викладання російської літератури. Очевидно, в цьому йому допомагає досвід — адже за плечима у Федора Львовича, що не кажи, 40 років педагогічного стажу.

Ні, і все ж не один тільки досвід. Що ж тоді ще? Очевидно, закоханість. Так, любов до своєї професії. І цю любов він прищеплював і нам. І за це ми йому дуже вдячні. Тепер уже ми — його учні — крокуємо по житті, закохані в свою справу і прищеплюємо цю любов іншим.

Ж. КАСЯНЕВИЧ,
випускниця університету.

ЛЮБОВ ДО СПРАВИ

Мені потрібно було терміново приймати курс лікування — інакше загрожувала операція. Думка про це страшно пригнічувала. Я нервувала, не могла зосередитись, робота не просувалась. Не знаю, чим все це закінчилось, якби Федор Львович (він був керівником моєї дипломної роботи) не примусив би мене від-

КОРОТКО

КАФЕДРА наукового комунізму провела теоретичну конференцію студентів-заочників історичного та філологічного факультетів. Конференція була присвячена 100-річчю від дня народження В. І. Леніна і проводилась з теми: «Ленінський етап в розвитку наукового кому-

нізму». Репортаж з цієї конференції буде опублікований в нашій газеті.

ПОЧАЛИСЬ заняття у слухачів нового набору факультету підвищення кваліфікації викладачів суспільних дисциплін середніх спеціальних учбових закладів. Серед слухачів — викладачі політекономії та історії.

ДНЯМИ відбувся черговий тео-

ретичний семінар по кафедрі теоретичної фізики, яким керує професор І. Фішер. На семінарі обговорювались проблеми, зв'язані зі збудженням станом йонів в рідкому гелії.

ВІДБУЛОСЬ чергове заняття семінару з обчислювальної математики.

На ньому з доповіддю на тему: «Квазілінеаризація і нелінійні рівняння» виступив доцент О. Вітюк.

СВІДЧАТЬ ОЦІНКИ

КОЖЕН день перебування в університеті відкриває для нас щось інтересне, раніше невідоме. Багато нового перед нами відкривалося і на семінарських заняттях з історичного матеріалізму, які проходили дуже цікаво. До них готувались всі особливо старанно.

І ось настав час звітувати за те, як працювали протягом семестру. Про те, як оволоділи студенти матеріалом, свідчать екзаменаційні оцінки. Більше половини групи одержали «відмінно». Багато відповідей оцінено «добре», «Задовільно» трапляється рідко.

Особливо слід відзначити відповідь В. Кузнецова. Він систематично і продуктивно працював протягом семестру. Згадується його реферат з маловивченої теми, який викликав інтерес і у нас, студентів, і у викладача.

Добре працювали також студенти Мамоте, Пильник, Остапчук, Островська, Опанасенко, Чихічін, Іванова. І на екзамені вони показали відмінні знання.

К. ДОНЕЦЬ,
студентка хімічного факультету.

НА ЗНІМКАХ (зліва): доцент В. Н. Романюк приймає іспит з наукового комунізму у студентки-заочниці шостого курсу філологічного факультету Л. Шамбори. На знімку справа — залік з теоретичної механіки в студентів другого курсу фізичного факультету. Приймає залік кандидат фізико-математичних наук М. Коваленко (справа).

Фото В. РЕШЕТНИКОВА.

ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

НА ДОПОМОГУ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧАМ УНІВЕРСИТЕТУ

студентів формує навчальний і виховний процес вищої школи. А чи не означає це, що студент, перебуваючи у владі постійних зовнішніх впливів, не ставить перед собою виховних завдань самостійно?

демо». Ці студенти думають про знання, професію, а не про ідейні чи етичні надбання. Такі студенти перетворюються лише на об'єкт виховання, не роблять осмислених зусиль з свого боку, щоб досягти якихось виховних якостей.

«Мрію про те, як я ввійду вперше в клас», «Бажаю стати схожим на професора М., бо він і працює добре і жартує влучно. І я не буду сухарем в роботі».

Описані дві групи поділяються так: близько 30 процентів студен-

прагнень допомогтися задуманих змін у своєму вихованні. Верхогляди і ті, хто перебуває в блаженній ілюзії власної досконалості, рідко ставлять перед собою конкретну виховну мету.

Не ставлять перед собою виховних завдань особи занадто скромні, що не розраховують на більше, ніж те, що дає їм повсякденне навчання, а також ті, хто хоч і бачить свої недоліки, але не знає, як можна досягти кращого, не взмозі мобілізувати свої зусилля.

Трапляються і такі випадки, коли уразливий студент не взмозі поставити перед собою виховної мети тому, що його незапужено образили. Образа перетворюється у сліпу протидію.

Менш здатні до самовиховання і ті студенти, яких безпідставно захвалюють. Коли ставлення до них змінюється, то вони починають розуміти, що їм потрібно не

ВИХОВНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТА

У відповідях на запитання, чи намічаєте ви собі виховну мету і як ви її досягаєте, виявилось, що навчальну мету ставить перед собою кожен студент. Частина з них настирливо працює і з задоволенням досягає мети. У інших учбова мета маячить як щось далеке, але студентів ясно, куди він іде. Коли ж взяти виховні завдання, то не кожен студент знає, що йому потрібно. В деяких відповідях говориться, що «Із нас готують фахівців, і ми такими бу-

Інша частина студентів повідомляє, що вона ставить перед собою виховні завдання загального характеру: «Намагаюсь дістати широкий політичний розвиток», «Прагну поглибити знання з філософії», або планують добути конкретні якості: «Хочу подолати запальність», «Працюю над добрими манерами», «Прагну подолати байдужість». Частина студентів ставить перед собою виховну мету професійного характеру: «Працюю над стилем спілкування з учнями»,

ті не ставлять перед собою ніяких виховних завдань. Решта ж свідомо ставить виховні завдання і намагається їх досягти методом самовиховання.

ДОСВІД говорить нам, що виховне завдання ставить перед собою ті студенти, котрі краще уявляють, яким має бути ідейно-політичне і моральне обличчя радянського фахівця, а також здатні критично оцінювати риси свого характеру. Невдоволення собою часто стає стимулом в активному

СТУДЕНТСЬКА ТЕОРЕТИЧНА...

НА ФАКУЛЬТЕТІ романо-германської філології відбулась студентська теоретична конференція на тему: «В. І. Ленін про товарно-грошові відносини в соціалістичному суспільстві». На конференції виступили з доповідями студенти четвертого курсу всіх відділень факультету — Бородавкін, Капінівська, Кулик, Письмаркіна, Сакун, Столярська, Скориніна.

Особливий інтерес викликали доповіді студентів Кулика — «В. І. Ленін про товарно-грошові відносини при соціалізмі», Сакун — «Критика буржуазних і ревізійністських теорій з питання про товарно-грошові відносини при соціалізмі», Бородавкіна — «Удосконалення товарно-грошових відносин, обумовлених розвитком колгоспного виробництва».

Протягом року студенти, якими керував викладач кафедри політекономії, доцент М. Я. Фіногін, сумлінно вивчали ленінську спадщину і брали активну участь в семінарських заняттях з політекономії.

Конференція начебто підбила підсумки їх навчання. Вона показала, що студенти факультету романо-германської філології успішно вивчали політекономію і готові до іспиту з цього предмету.

І. ДРАГОМИРЕЦЬКИЙ,
студент четвертого курсу
факультету романо-германської
філології.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДТСААФ

НЕЩОДАВНО відбулась звітно-виборна конференція організації ДТСААФ нашого університету. На ній з доповіддю про роботу товариства протягом минулого року виступив тов. Коршунов.

Учасники конференції заслухали також звіт про роботу ревізійної комісії.

Після обговорення доповідей делегати конференції обрали новий склад комітету ДТСААФ, ревізійної комісії та делегатів на районну конференцію ДТСААФ.

Головою комітету ДТСААФ університету обрано тов. М. П. АНДРЮЩЕНКА.

тільки вчитись, а ще й подумати про недоліки у своєму вихованні. МОЛОДИХ викладачів повинно зацікавити, а як же заохочувати зусилля студентів у самовихованні? Чи можна допомогти студентові краще себе пізнати і поставити перед собою конкретні виховні завдання?

Відповіді на ці питання можуть бути тільки позитивними. Складною є лише методика, але загальні напрями впровадження у виховний процес методів самовиховання відомі.

Це, передусім, критика в колективі групи, курсу чи факультету. Педагогічний сенс критики полягає в тому, що вона спонукає студента на самовиховання і перевищення. Але слід обов'язково зазначити, що тільки щира і справедлива критика, що ґрунтується на повазі особи, стимулює студентів на активне самовиховання.

ЗАТИШНИЙ і світлий читальний зал студентської бібліотеки. На стенді — великий, гарно прикрашений портрет письменника Леся Голіна (А. Д. Королевича), його наукові праці. Сьогодні тут — конференція по книзі Л. Голіна «Голгофа».

Студенти зустрілись з дружиною і соратником автора чудового роману — Фридою Олександрівною Королевич, яка проживає

РОЗМОВА ПРО КНИГУ

в нашому місті. Вона розповіла комсомольцям про життя і діяльність чоловіка, про те, як створювались його твори і, зокрема, роман «Голгофа». Цей роман Фрида Олександрівна видала вже після смерті Леся Голіна.

В проведенні конференції брав участь журналіст Леонід Львович Баніта. Він працював в Молдавії

в 20—30-і роки, разом з автором був свідком подій, які відбито в романі. Живе слово очевидця, яскраві факти, які розкривали реакційну суть, лицемірство релігії та духовенства, не залишили молодь байдужою.

Присутні сперечалися, уважно слухали хвилюючі виступи своїх товаришів — студентів Новикова,

Іванової, Тихонова, Якубинського, Гребенникова.

Велику роботу по підготовці конференції виконала викладач кафедри філософії Анжеліка Василівна Веселаго, працівники бібліотеки Тамара Андріївна Тарасенко, Тетяна Василівна Севрук, Аїда Яківна Майорова.

С. ДАВИДОВА,
студентка вечірнього навчання
філологічного факультету.

НА КОНКУРС

„ЮНІСТЬ“

Ці свої фотоескіди Г. МЯГКОВ об'єднав одним словом: «СЕСІЯ». Вгорі фото зліва він назвав «Треба розібратись...», справа — «Поки мама складає іспит». Внизу — «3 хвили ліричної на хвилю сесійну».

Критика «з заплещеними очима», як написав в анкеті студент, або намагання принизити студента приносять лише шкоду вихованню.

Доброю ознакою здатності на самовиховання є самокритика. Ідейно і психологічно ця якість студента означає, що він не тільки вміє правильно сприйняти критику, а й здатний до самооцінки власних дій і поглядів.

Впливовими бувають поради студентові допомогтися певних змін у своєму характері чи діях. Студенти їх охоче сприймають і керуються ними, якщо вони запропоновані з добрих намірів і викладачем, якого поважають студенти. Догматичні моралізування сприймаються студентами негативно.

До окремих методів стимулювання зусиль на самовиховання слід віднести постанови громад-

ських організацій і студентського колективу, що зобов'язують студента змінити свої дії чи ставлення до справи. Тій же меті служать заохочення і покарання, що вживаються громадськими організаціями, колективом і з боку адміністративних осіб.

Гнучкою є методика спонукування студентів на самовиховання в навчальному процесі і в науковій роботі. Особливо це вдається через глибокі і спрямовуючі на самостійну роботу лекції, а також через безпосереднє керівництво самостійною підготовкою студентів, виконанням курсових і дипломних робіт.

Багато є прикладів, коли студент, залучений до наукової роботи, захоплюється нею і більш критично ставиться до себе, переборює від'ємні риси свого характеру, що заважали в його зростанні. Тільки й тут голий примус чи

формальне повчання недоречні.

Найбільш ефективним буде метод впливу засобами самої діяльності студента, коли він поставлений перед необхідністю виконувати об'єктивно незаперечні обов'язки. Наприклад, під час педагогічної практики, виконуючи функції вчителя і класного керівника, студент глибоко переконується в необхідності набуття потрібних якостей вчителя і активно прагне їх здобути.

Потрібно звернути увагу й на те, що в руках викладача є й такий ще ефективний метод спонукування студентів на самовиховання, як облік і оцінка знань. Педагогічно вміле використання цього методу ставить студента перед необхідністю активно працювати, щоб усунути недоліки в знаннях і в своєму розвитку.

І СНУЄ думка, що тільки сильна особа здатна поставити перед

собою чіткі завдання і напевно досягти їх. Думка правильна. Квола особа не здатна на самостійність. Проте, коли розглядати це питання з позицій педагогіки, то ми повинні будемо рахуватись з тим, що і сильна особа не народжується у готовому вигляді, а виховується. І цей процес виховання не закінчується у школі. Діяльна особа формується через виховання у вищій школі і потім у практичній роботі.

Умови студентського навчання і громадського життя у вищій школі дають нам підстави ставити питання про самовиховання, як про один з методів виховання діяльного і цілоспрямованого фахівця.

Доцент І. КОБИЛЯЦЬКИЙ,
завідуючий кафедрою
педагогіки.

ОГЛЯД- КОНКУРС

Ректорат, партком, комітет ЛКСМУ, профком та студентський клуб університету оголошують

З 1 ПО 10 БЕРЕЗНЯ

ОГЛЯД-КОНКУРС

ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ

ФАКУЛЬТЕТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

* * *

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОГЛЯД - КОНКУРС

На огляд-конкурс факультети можуть виставити самодіяльні колективи всіх жанрів: вокальні та музикальні ансамблі, танцювальні групи, факультетські театри мініатюр, окремих виконавців.

Кожен факультет у відведений для нього час показує концерт в межах 40—60 хвилин на сцені великого актового залу університету.

При підведенні підсумків огляду-конкурсу враховуватиметься:

якість виконання номерів; якість організації і побудови концерту; масовість факультетського колективу, який брав участь в концерті; кількість студентів факультету в загальноуніверситетських колективах художньої са-

модіяльності; кількість студентів факультету в університетському хорі.

ФАКУЛЬТЕТИ, ЯКІ ЗАЙМУТЬ ПЕРШІ ТРИ МІСЦЯ, БУДУТЬ НАГОРОДЖЕНІ ПЕРЕХІДНИМИ ПРИЗАМИ.

Кращим виконавцям і виконавчим колективам будуть вручені грамоти і дипломи; вони представлятимуть університет на районному, міському та обласному оглядах і будуть учасниками традиційної поїздки колективів самодіяльності нашого університету з візитом дружби до Казанського державного університету.

**ГОТУЙТЕСЬ
ДО
ОГЛЯДУ-КОНКУРСУ!**

ОРГКОМІТЕТ ОГЛЯДУ.

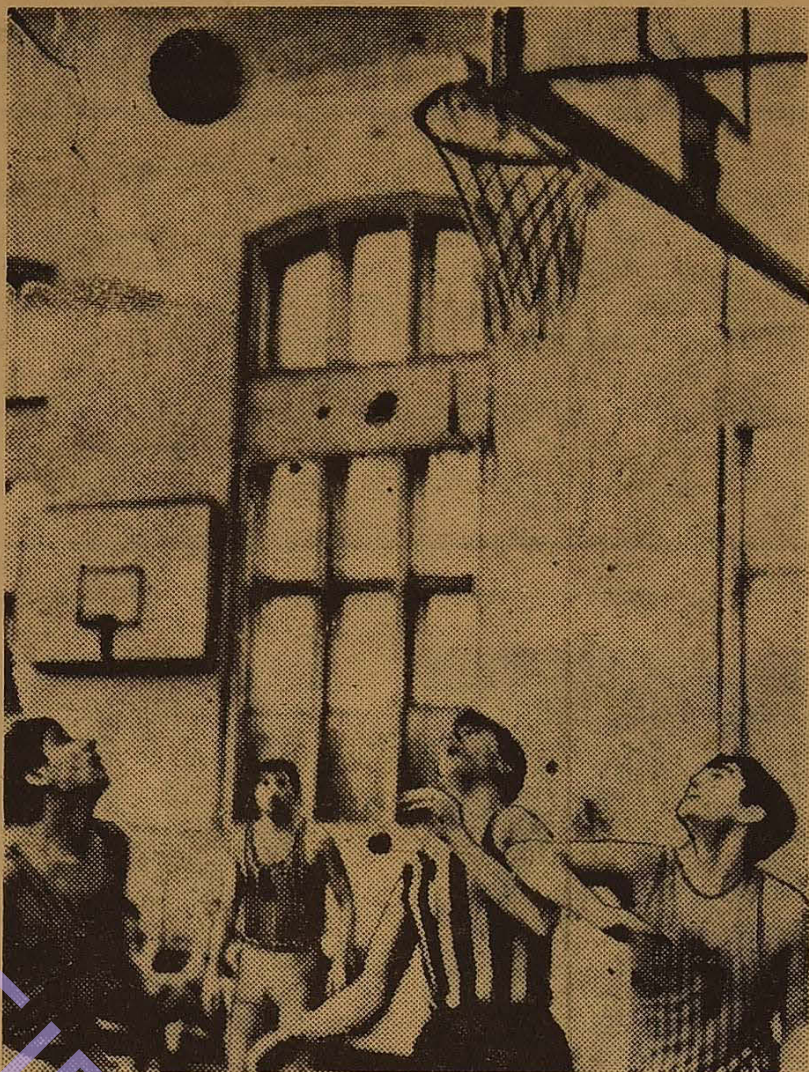

Не так давно в нашому університеті гостювали спортсмени Вінницького педагогічного інституту. До нас приїхали жіноча і чоловіча баскетбольні команди.

В залі спортивного клубу армії відбулась товариська матчова зустріч з баскетбола. Наша жіноча команда програла з рахунком 38:47. Зате чоловіки-баскетболісти в гострій, напруженій боротьбі перемогли своїх суперників.

Під час зимових канікул баскетболісти нашого університету поїдуть до Ленінграда, де в товариському матчі зустрінуться з спортсменами ЛДУ.

На знімку: момент гри між командами нашого університету і Вінницького педагогічного інституту.

ПЕРША ЛАСТІВКА

ВЕЛИКУ послугу шанувальникам дотепного українського слова зробило видавництво художньої літератури «Дніпро», випустивши 1967 року у світ «Українські народні анекдоти; жарти, дотепи» (упорядник — Павло Гальченко, автор вступної статті — Олексій Дей). Від такого збірника не відмовився б, мабуть, і сам Галлі Мат'є, славозвісний паризький лікар сміхом.

І ось через рік, у видавництві «Мистецтво» вийшла скромніша за розміром збірка — «Чорноморські усмішки». До неї ввійшли твори, зібрані членами фольклорного об'єднання Одеського обласного будинку народної творчості та студентами філологічного факультету нашого університету під час фольклорних практик та експедицій на території Одещини під керівництвом доцента П. Т. Маркушевського.

Головний герой збірки, безперечно, — сміх, який, за словами А. В. Луначарського, був завжди надзвичайно вижливою частиною суспільного процесу.

Сміх збірки, в основному, чисто одеського характеру. Переконайтесь, будь ласка, самі: «З вустами «каприз» і в модній сукні йшла по Дерибасівській жінка. Побачивши чергу, вона зразу ж

пристроїлась, а потім почала проштовхуватись наперед.

— А що тут дають? — поцікавилась жінка.

— Бальзака, — відповів якийсь чоловік.

— А хіба Бальзак кращий за нейлон? — запитала вона.

Все ясно. Можна йти далі по Дерибасівській...

Сім розділів в збірці. Сім зшитків «Чорноморських усмішок». То сім пригорц щирого народного гумору. Звичайно, не всі вони однаково смішні. В одних з них більше варіюються відомі українські анекдоти, в інших переважає новий матеріал.

І все-таки нам здається, що робота, проведена філологами та їх невтомним керівником П. Т. Маркушевським, заслуговує того, щоб «Чорноморські усмішки» вийшли не тільки в серії «Бібліотека художньої самодіяльності». Та й тираж в 16 тисяч примірників не може задовольнити українського словолоба.

Збірку упорядкував, як значиться, В. П. Шамша. Йому допомагали доценти П. Т. Маркушевський та Ю. Ф. Касім.

Лаконічно та досить переконливо П. Т. Маркушевський у вступній статті «Гостре слово» показує роль сатирично-гумористичних творів у нашому житті, веде розмову про своєрідність одеського оповідача.

Своєрідним доповненням до цього є вірш поета Володимира Івановича «Народний сміх» та розповідь про місто журналіста Володимира Ніколаєва «Обличчя».

В народі кажуть: «Перша ластівка весни не робить». В даному разі ми не можемо погодитись з цим. Так, збірка філологів — то перша ластівка. Але вона — не остання. На черзі нове видання, а це копійка, але почесна праця... Віримо, що вона буде завершена.

С. МЕФОДОВСЬКИЙ,
студент четвертого курсу
філологічного факультету.

ІСТОРІЯ ТРЬОХ ТЕРМІНІВ

СЛОВО ПРО СЛОВО

Слово націоналізація утворилось у французькій мові від основи латинського слова націо- «нація». Деякий час слово націоналізація у французькій та інших європейських мовах, які його запозичили, вживалось тільки в значенні «націоналізація», тобто «надання іноземцеві таких прав, якими користуються представники корінної нації цієї держави». Згодом слово націоналізація стало вживатись ще і в значенні «організація будь-якої справи тільки на національній основі, наприклад, укомплектування державних установ службовцями тільки корінної нації». З розвитком пролетарського руху

в марксистській літературі слово націоналізація стало вживатись і в значенні «примусова передача приватної власності без викупу у власність держави». «Такі заходи, — писав В. І. Ленін, — як націоналізація землі, всіх банків і синдикатів капіталістів... повинні бути безумовно відстоювані і, в міру можливості, революційним шляхом здійснювані».

Експропріація — а) примусове безкоштовне чи з викупом у капіталістичних державах вилучення

приватної власності державою; б) позбавлення буржуазії і поміщиків революційним шляхом власності на засоби виробництва; перетворення капіталістичної власності у власність соціалістичну. «Політична діяльність соціал-демократів... спрямована, — писав В. І. Ленін, — проти буржуазного режиму і прагне до експропріації експропріаторів».

Слово експропріація вперше з'явилося у французькій мові, в якій воно утворилось від основи латинського слова пропріус — «власний», префікса екс- «ви-» та суфікса -ація (лат. асіо) із значенням дії, процесу. Отже, буквально жави».

слово експропріація мало значення — «вивласнення», тобто «позбавлення когось його власності».

Конфіскація — відібрання за рішенням суду чи розпорядженням адміністративних органів майна в якійсь особи, власника в державну скарбницю на користь держави.

У такому значенні слово це вживається в сучасній українській мові.

Слово конфіскація в європейській мові було запозичене з латинської, в якій воно утворилось від основи дієслова конфіскаре — «покласти, сховати в скриню». І первісне значення слова конфіскація було — «відібране й покладене в скарбницю на користь держави». А. МОСКАЛЕНКО.

В ДРУГІЙ половині XIX на початку XX століття трудящі нашої країни в боротьбі з самодержав'ям пред'являли йому цілий ряд політичних та економічних вимог. Серед них найважливішими були націоналізація фабрик, заводів, землі; експропріація та конфіскація власності поміщиків, буржуазії.

Іншомовні слова націоналізація, експропріація, конфіскація тільки й почали вживатись в українській літературній мові з другої половини XIX століття. Прокоментуємо історію й значення цих слів.

Націоналізація — примусова передача приватної власності в капіталістичних державах з її викупом, а в соціалістичному — без її викупу.